

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4

Tel : 4472 34

Beyoğlu

No.

1 Mayıs 1967

Forum (Ankara)

Dünya Müziğinin Büyük Kaybı

1882 - 1967 İmre TOTH

Zoltan Kodaly büyük kâşifler arasına girer. O, yeni bir müzik dünyası keşfederek insanlığın müzik kültürünü geliştirmişti.

Zoltan Kodaly yalnız bir üstün kabiliyetle, muhteşem bir bilgi hazırlığıyla değil, Béla Bartok gibi büyük bir arkadaş ve meslekdaşla değinerek yetişmiştir.

Yeni bir müzik dünyasının keşfi, geniş bir Avrupalı ruhta bir müzik kültürü, bilimsel araştırmaları, filolojik incelemeleri, evrensel kültürünün sonucudur. Eski halk müziği ürünleri üzerindeki araştırmalarıyla, Macar Halk şarkıları konulu incelemesini bir Kopernik dönüm noktasıyla ortaya koyar ve «Budavari Te Deum», «Gala'ntai T'ancok», «Zrinyi Sinfonia», «Psalmus Hungaricus», «Hari Janee» adlı eserleri böyle meydana gelir.

Zoltan Kodaly; Béla Bartok, Ernő Dohnanyi, Jenő Hubai ile birlikte büyük öğreticiler arasına girer. Onun müzikoloji ve müzik pedagojisi çalışmaları Budapeşte'deki «Liszt Ferenc Müzik Yüksek Okulu» nu (seçkin öğretici ve sanatçı kişiliği ile) dünya müziğinin seviyesine çı-

kardı. Buradan çıkan dünyaca tanınmış büyük kompozitörler, orkestra şefleri, solistler ve profesörler bunun parlak tanıklarlarıydılar. Ve Macar müzik sanatının bütün dünyada yücelmiş seviyesini gösterirler.

Zoltan Kodaly ile, bütün dünyada ve kendi yurdunda derin bir saygı beslenmiş olan bir peygamber öldü. Macaristandaki komünist yönetim ona hep dış bilemiştir. Çünkü bu dünya çapındaki bilgin ve sanatçıya karşı açıkça cephe alamamışlardı. Onun alınanda gerçek bir hâle ışılıyordu.

Kodaly'nin sevgisi yalnız müziğe değildi. Macar Kurtuluş Savaşı'na da gönül vermişti. Psalmus Hungaricus 1956 Macar ihtilali sırasında Macar Kurtuluş Savaşı'nın memuru oldu. Kodaly 23 ekim 1956 da «Macar Bilimler Akademisi İhtilal Komitesi» nde. Sovyet Besticiler Birliği'ne bir telgraf çekerek Sovyet birliklerinin Macaristan'dan çekilmeleri için Kruşçev'e seslerini duyurmalarını istedi.

Kodaly'nin önemi müzikten aşarak kültür ve politikayı da geçmiştir. Dahil ölümsüz kompozitör, müzikolog, gerçek bir insan ve büyük bir Macar vatanseverdi. Ona bütün dünya yas tutuyor